

בבית המשפט העליון

ע"א 1538/18 - א'

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: פלוני

נגד

המשיב: פקיד שומה אשקלון

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע (השופטת נ' נצר) בע"מ 30192-05-11 מיום
5.12.2017

בשם המערער: עו"ד איתן צחור

בשם המשיב: עו"ד חן אבידוב

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופטת נ' נצר) בע"מ 30192-05-11 מיום 5.12.2017, בגדרו נדחה ערעור המבקש על שומות המס שהוצאו בעניינו בשנים 2006-2008.

2. בשנים הרלוונטיות, היה המבקש הבעלים של חנות בעיר אשדוד לממכר מיני מתיקה, משקאות קלים ועוד. לשם הפעלת החנות, שכר המבקש נכס והשכיר את חלקו בשכירות משנה לאחר.

3. לאחר ביקורת שנערכה בחנות בעקבות דיווחי המס של המבקש, החליט המשיב לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 152(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]

(להלן: הפקודה) וקבע בצווים את המס שעל המבקש לשלם בגין הכנסותיו בשנים הרלוונטיות.

בנימוקיו לקביעת השומה, הסביר המשיב, בין היתר, כי אחוז הרווח הגולמי עליו דיווח המבקש אינו סביר, ולפיכך העמידו על אחוז גבוה יותר. כן קבע המשיב כי המבקש לא דיווח על הכנסתו מהשכרת הנכס בשכירות משנה בשנים 2006-2007, וכי מדיווחיו של המבקש הושמטו רכישות בשווי כ-86,000 ש"ח שביצע מהספק שטראוס בשנת 2008.

עוד נקבע בצווים כי נוכח חוסר שיתוף הפעולה מצד המבקש, שנמנע לאורך תקופה ארוכה מהצגת הספרים שנדרשו, או המציא אותם למשיב באופן חלקי בלבד סמוך למועד התיישנות האפשרות להטלת המס, נערכו השומות על פי מיטב השפיטה, והוטל על המבקש קנס בשל אי ניהול פנקסים לפי סעיף 191ב לפקודה.

4. המבקש ערער על שומות אלה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע. בפסק דינו, ציין בית משפט קמא כי לצדדים ניתנה "הזדמנות מלאה לרדת לשורשם של דברים וטענות", אך קבע כי לא עלה בידי המבקש להפריך את קביעותיו של המשיב בצווי השומה. משכך, דחה בית משפט קמא את הערעור וחייב את המבקש בהוצאות משפט בסך 35,000 ש"ח.

5. להשלמת התמונה יצויין כי מתצהירה של הגב' יפה לוי, מנהלת תחום (גובה ראשית) בפקיד שומה אשקלון, אשר צורף לתגובת המשיב לבקשה לעיכוב ביצוע, עולה כי חובו של המשיב עומד על סך 495,450 ש"ח, המורכב מקרן מס בסך 267,319 ש"ח, והיתר בגין הצמדה, ריבית וקנסות פיגור וגירעון.

הבקשה לעיכוב ביצוע

6. ביום 21.2.2018 הגיש המבקש ערעור על פסק דינו של בית משפט קמא, ויחד עימו הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין.

7. לטענת המבקש, סיכויי ערעורו להתקבל הינם "גבוהים במיוחד", זאת, לטענתו, בשל מספר "טעויות בסיסיות" שנערכו בשומה אותה אימץ בית משפט קמא, אשר בחלקן הודה המשיב, לשיטתו. כן טוען המבקש כי בית משפט קמא לא נתן דעתו לקנס שהוטל עליו מכוח סעיף 191ב לפקודה בשל סיווגו כ"חייב ולא ניהל" על ידי

המשיב, וכי הוטל עליו קנס גרעון לפי סעיף 191 לפקודה לאחר מתן פסק הדין מבלי שהדבר נידון בפני בית משפט קמא.

אף שהמבקש מודה כי מבחני מאזן הנוחות בעניינו מהווים "משוכה גבוהה ביותר", נטען כי הנזק שייגרם לו כתוצאה מביצוע מידי של פסק הדין עלול להיות בלתי הפיך, זאת נוכח ההפסדים הכלכליים הכבדים שנחל כתוצאה מניהול החנות שהיתה בבעלותו, עד לסגירתה בשנת 2011; כי הכנסות משק הבית שלו אינן גבוהות בגין תאונת עבודה שאירעה לו, בעקבותיה אינו יכול לעבוד; וכי אין ברשותו כל נכסים או חסכוניות מלבד דירת מגורים יחידה בגינה הוא חב בתשלומי משכנתא. לפיכך, נטען כי ביצוע פסק הדין עלול להוביל למכירתה של דירת המגורים ו"למוטט כליל את משפחתו".

8. המשיב מתנגד לבקשה, וטוען כי סיכויי הערעור אינם גבוהים נוכח העובדה כי מרבית השגות המבקש מכוונות כלפי ממצאים עובדתיים שקבע בית משפט קמא, בין היתר ביחס להתנהלות המבקש מול רשויות המס שהביאה לסיווגו כ"חייב ולא ניהל", כמו גם לקביעות עובדתיות ביחס לנימוקי השומה שנמסרו על ידי המשיב.

כן חולק המשיב על טענתו של המבקש, לפיה ייגרם לו נזק בלתי הפיך אם לא יינתן צו עיכוב ביצוע בעניינו. כתימוכין, מציג המשיב נתונים אודות נכסיו והכנסותיו של המבקש, המלמדים כי לא תיגרם לו הכבדה כלכלית משמעותית אם יידרש למלא כעת אחר פסיקת בית משפט קמא.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, אני סבור כי דין הבקשה להתקבל באופן חלקי, כמפורט להלן.

10. תקנה 466 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות) מורה כי אין בהגשת ערעור לכשעצמה כדי לעכב את ביצוע ההחלטה נשואת הערעור, ובית משפט זה חזר וקבע כי עיכוב ביצוע פסק דין יתאפשר רק בנסיבות מיוחדות, זאת על מנת לאפשר לזוכה ליהנות מפירות זכייתו (ראו בהקשר דומה לענייננו: ע"א 4021/13 משרקי נ' פקיד השומה ירושלים (7.11.2013)).

המבקש לעכב את ביצוע פסק הדין נדרש להוכיח קיומם של שני תנאים – האחד, כי מאזן הנוחות נוטה לקבלת הבקשה, במובן זה שעלול להיגרם לו נזק בלתי הפיך או הכבדה משמעותית בשל מימוש פסק הדין בעת הזאת; השני, כי ישנם סיכויים גבוהים לקבלת הערעור. תנאים אלה מקיימים ביניהם "מקבילית כוחות", לפיה ככל שיתעצמו ההוכחות לקיומו של אחד, תידרש מידת הוכחה פחותה באשר לשני. יחד עם זאת נקבע כי מעמד הבכורה שמור לתנאי הבוחן את מאזן הנוחות (ראו למשל: ע"א 6314/15 עלמני נ' רוימי (05.01.2016)).

11. יתירה מזאת, עיכוב ביצוע סעד כספי יינתן רק כאשר מאזן הנוחות נוטה באופן ברור לטובת המבקש ונתמך בראיות מוצקות, או כאשר ישנו חשש ממשי כי לא יהיה ניתן להשיב את הכספים שהועברו במידה ויתקבל הערעור, חשש שאינו מתקיים כאשר המשיב הוא המדינה, כבענייננו (ראו: ע"א 8560/17 אדרי אל ישראל קרקעות בע"מ נ' אפיקי נדל"ן בצפון בע"מ (11.12.2017); ע"א 7909/16 סיף מתכות בע"מ נ' הממונה האזורי-אגף המכס ומע"מ באר שבע (21.11.2016)).

12. לעיתים יושפע מאזן הנוחות אף מגובה הסכום אותו מבקש לעכב, הן בשל הקושי שעלול להתעורר בהשבתו במידה ויתקבל הערעור, והן בשל מידת השפעתו השונה על מצבם הכלכלי של הצדדים משני צדי המתרה (ראו: ע"א 2397/16 המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול") נ' פלוני (17.5.2016)).

13. בענייננו, נפסק כי על המבקש לשלם למשיב את שומות המס, אותם העריך המשיב בכחצי מיליון ש"ח, ואין חולק כי מדובר בסכום גבוה מאד עבור אדם פרטי מן הישוב. המבקש טוען, בהתבסס על תצהירו, כי ייגרם לו נזק בלתי הפיך כתוצאה מביצוע פסק הדין.

מבלי להביע עמדה באשר לסיכויי הערעור להתקבל, אני סבור כי שיקולי מאזן הנוחות מטילים את הכף לטובת קבלת הבקשה באופן חלקי.

14. אכן, אין בהכבדת נטל התשלום לכשעצמה כדי להטות את מאזן הנוחות לטובת המבקש, אך משנטען כי לשם מילוי אחר הוראות פסק הדין יידרש המבקש לממש את דירת מגוריו היחידה, אני סבור כי ישנו חשש לנזק בלתי הפיך, אשר ראוי כי יונח על כפות המאזניים בעת שקילת מאזן הנוחות בענייננו.

15. כן יש לתת את הדעת על כך שהמשיב הוא רשות מנהלית, וממילא הנזק שייגרם לו מעיכוב ביצוע פסק הדין אינו רב. על כך יש להוסיף כי כמעט מחצית מחובו של המבקש מקורו בהצמדה, ריבית וקנסות שונים שהוטלו עליו, ולא מתשלום קרן המס (כלומר, סכום המס אותו נדרש לשלם כתוצאה משומות המס של המשיב).

16. משכך, נוכח החשש מפני נזק בלתי הפיך למצבו של המבקש, אני מקבל את הבקשה באופן חלקי, כך שהמבקש ישלם למשיב 250,000 ש"ח לביצוע חלקי של פסק הדין קמא, והיתרה תעוכב עד להכרעה בערעור.

ניתנה היום, ח' באייר התשע"ח (23.4.2018).

ש ו פ ט